

№ 18.

Warszawa, dn. 30 kwietnia 1932 r.

Ogóln. zbioru № 525.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych—Wiceprezes Rady Związku inż. S. J. Okolski.
Redaktor odpowiedzialny inż. Maurycy Chorzewski.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak. Przedmieście 5 m. 7, tel. 714-26. Adres telegr.: „Metalowcy — Warszawa“.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł 5 kwartalnie. Numer pojedynczy gr. 50.

Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY” bezpłatnie.

TREŚĆ NUMERU: *Stypendjum im. ś. p. Bronisława Załęskiego na rok 1932. — Ulgi w spłacie zaległości podatkowych. — Reglamentacja produkcji i sprzedaży węgla. — Rozmiary bezrobocia światowego. — Znaczenie porozumienia gospodarczego polsko-niemieckiego. — Przemysł metalowy w Niemczech i Austrii w marcu 1932 r. — Wiadomości z zagranicy. — Kronika. — Ceny. — Patenty.*

STYPENDJUM

IM. Ś. P. BRONISŁAWA ZAŁĘSKIEGO NA ROK 1932.

Polski Związek Przemysłowców Metalowych komunikuje, że na rok 1932 wakuje stypendjum imienia ś. p. Bronisława Załęskiego, inżyniera-technologa.

O stypendjum mogą się ubiegać słuchacze wydziału mechanicznego Politechniki Warszawskiej lub młodzi inżynierowie, wychowawcy tego wydziału, dla ułatwienia dalszego kształcenia się w kraju lub zagranicą.

W celu otrzymania stypendjum na okres jednoroczny, kandydat, który bezwzględnie musi być polakiem, powinien złożyć do Zarządu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie, Trauguttą 4 przed 19-ym maja r. b. podanie z załączeniem dowodów:

a) sprawowania nienaganego,

b) postępów zadowalających w nauce, albo spełnianej pracy praktycznej lub teoretycznej w dziedzinie technologii metali.

Przy różnych kwalifikacjach przysługuje pierwszeństwo: a) dzieciom pracowników fabryk, należących do Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych i b) kandydatom, którzy wykazali się pracą w walcownictwie żelaza, mechanicznej obróbce metali, fabrykacji wagonów lub amunicji, lub organizacji budowy maszyn.

Stypendjum w sumie około 350 zł będzie przyznane na posiedzeniu kuratorium w dn. 21 maja 1932 r.

ULGI W SPŁACIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH.

W № 34 „Dziennika Ustaw R. P.” z dnia 21 kwietnia 1932 r. pod poz. 356 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 kwietnia 1932 r. o ulgach w spłacie zaległości w państwowym podatku przemysłowym następującej treści.

§ 1. 1) Płatnikom, którzy w okresie do dnia 31 sierpnia 1932 r. uskuteczniają dobrowolnie wpłaty na poczet zaległości w państwowym podatku przemysłowym, powstałych przed dniem 1 kwietnia 1931 r., przyznaje się bonifikaty w sumach tych zaległości, a mianowicie przy wpłatach dokonanych:

do dnia 31 maja 1932 r.	— 50% wpłaconej sumy
„ 31 lipca 1932 r.	— 35% „ „
„ 31 sierpnia 1932 r.	— 25% „ „

2) Od uskuteczniionych wpłat oraz zbonifikowanych sum zaległości nie będą pobrane kary za zwłokę względnie odsetki za odroczenie za cały czas od chwili powstania zaległości, na poczet których uskuteczniiono wpłaty.

3) Ulgi przewidziane w ustępach 1) i 2) przyznawane będą tylko tym płatnikom, którzy w chwili dokonania wpłaty już uiszcili wszystkie przypadające od nich zaległości w podatku przemysłowym, powstałe po dniu 31 marca 1931 r.

§ 2. 1) Wstrzymuje się egzekucję zaległości wymienionych w ustępie 1) § 1 u tych płatników, którzy dopełnią następujących warunków:

- spłacą w terminie do dnia 31 sierpnia 1932 r. wszystkie zaległości w podatku przemysłowym, powstałe w okresie od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r., jak również należności bieżące z tytułu powyższego podatku, przypadające do zapłaty w okresie od 1 kwietnia 1932 r. do 31 sierpnia 1932 r.,
- uiszczać będą terminowo bieżące należności z tytułu podatku przemysłowego, przypadające do zapłaty po dniu 31 sierpnia 1932 r. i
- wpłacać będą na pokrycie zaległości, wymienionych w ustępie 1) § 1, trzecią część sum, jakie każdorazowo uiszczać będą na poczet należności, wymienionych w punkcie b).

2) Od wpłat przewidzianych w ustępie 1) lit. c) pobrane będą ulgowe odsetki w wysokości 6% w stosunku rocznym za czas od ustawowego terminu płatności zaległości, na poczet której uskuteczniiono wpłatę, do dnia 31 marca 1931 r. oraz w wysokości 12% w stosunku rocznym za czas od dnia 1 kwietnia 1931 r. do dnia dokonania wpłaty.

3) W razie niedotrzymania któregośkolwiek z warunków, wymienionych w ustępie 1), wszystkie zaległości w podatku przemysłowym, powstałe zarówno przed dniem 1 kwietnia 1931 r., jak i po tym terminie, zostaną bezwzględnie ściągnięte w drodze egzekucyjnej z doliczeniem normalnych kar za zwłokę oraz 5% kosztów egzekucyjnych.

§ 3. Powstałe przed dniem 1 kwietnia 1932 r. koszty egzekucyjne obniża się do wysokości 3%, o ile do zaległości, co do których powyższe koszty zostały naliczone, nie będą wdrożone ponowne kroki egzekucyjne.

§ 4. Ulgi przewidziane w niniejszym rozporządzeniu nie będą stosowane do zaległości, powstałych wskutek jawnej złej woli płatnika. Ocena, czy powstanie zaległości spowodowane zostało jawną złą wolą płatnika, należy do izb skarbowych.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

REGLEMENTACJA PRODUKCJI I SPRZEDAŻY WĘGLA.

W № 29 „Dziennika Ustaw R. P.” z dnia 7 kwietnia r. b. pod poz. 294 zostało ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6 kwietnia 1932 r., wydane z mocą ustawy, w sprawie regulowania obrotu węgla. Rozporządzenie to nie zmienia zasadniczych postanowień poprzedniego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. (Dz. Ust. № 86 z r. 1930 poz. 667), lecz je rozszerza i uzupełnia.

Przytaczamy nowe rozporządzenie poniżej w całościem brzmieniu.

Art. 1. Ministrowi Przemysłu i Handlu służy prawo regulowania i kontroli obrotu węgla, tak w dziedzinie obrotu krajowego, jak i zagranicznego.

W szczególności Ministrowi Przemysłu i Handlu służy prawo:

a) kontroli wydobycia, zapasów i zbytu węgla na kopalniach, zarówno pod względem administracyjnym, jak i handlowym;

b) wydawania w porozumieniu z Ministrem Skarbu zakazów przywozu lub wywozu węgla, wogóle lub częściowo, pewnych tylko gatunków lub z poszczególnych kopalń, oraz przez pewne tylko punkty graniczne;

c) normowanie zbytu węgla na rynku krajowym, zarówno ogólnie, jak i dla poszczególnych produkujących kopalń i przy uwzględnianiu ustalanych przez Ministra Komunikacji zdolności przewozowych kolei, a w szczególności regulowania cen węgla w sprzedaży z kopalń na rynek krajowy;

d) przymusowego zrzeszania przedsiębiorstw węglowych i ich związków w celu normowania produkcji oraz zbytu węgla w kraju i zagranicą, ustanawiania składek członków tych przymusowych organizacji dla tworzenia funduszy, potrzebnych dla osiągnięcia celów i zadań tych organizacji i wykonywania kontroli nad ich działalnością; statuty tych organizacji zatwierdza lub nadaje Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu;

e) stanowienia, że dobrowolne organizacje przemysłu węglowego otrzymują w granicach postanowień p. d) niniejszego artykułu charakter prawny organizacji przymusowych.

Art. 2. Zarządy przedsiębiorstw węglowych i ich związków, upoważnionych przez nie do sprzedaży węgla, oraz inne osoby, zajmujące się sprzedażą lub przewozem węgla, winny na

żądanie Ministra Przemysłu i Handlu przedstawiać w celu dokonania kontroli wszelkie dokumenty, rachunki, oferty i korespondencje, odnoszące się do produkcji, zbytu i przywozu węgla.

Przy wykonywaniu tej kontroli zastrzega się zachowanie ścisłej poufności co do stanu interesów kontrolowanych przedsiębiorstw, jak i co do wszelkich wogóle faktów, ujawnionych przy dokonywaniu tej kontroli.

Dane i informacje, otrzymane przy wykonywaniu kontroli nie mogą być w żadnym przypadku użyte dla celów podatkowych.

Art. 3. Wysokość kosztów kontroli, wynikającej z niniejszego rozporządzenia, określa zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, a ponoszą je poszczególne organizacje lub przedsiębiorstwa węglowe.

Art. 4. W przypadku istniejącego lub grożącego braku węgla na rynku krajowym lub w pewnych jego ośrodkach:

a) Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może ustanowić plan zaopatrzenia ludności w węgiel oraz wyznaczyć kontyngenty, przeznaczone dla dostawy dla poszczególnych ośrodków; rozdział wyznaczonego dla danego ośrodka kontyngentu pomiędzy poszczególne składnice oraz kontrola cen w tych składnicach będzie należała do kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych;

b) Ministrowi Przemysłu i Handlu będzie służyło prawo: 1) dokonywania przydziału poszczególnym kopalniom kontyngentu na rynek wewnętrzny i zagraniczny, 2) normowania wywozu węgla z kopalń na rynek wewnętrzny i zagraniczny w ramach zdolności przewozowej kolei, a nadto 3) zmiany kolejności transportów węgla dla poszczególnych odbiorców w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

Art. 5. Przez węgiel w znaczeniu niniejszego rozporządzenia rozumie się węgiel kamienny, węgiel brunatny, koks i brykiety.

Art. 6. Winny wykroczenia przeciw zakazowi wywozu węgla zagranicę podlega karze grzywny w wysokości do 10 zł od tonny wywiezionego węgla, lub aresztu do trzech miesięcy, lub obu karom łącznie.

Winny naruszenia innych postanowień niniejszego rozporządzenia, jako też rozporządzeń i zarządzeń wydanych na jego podstawie, podlega karze grzywny do wysokości 3 000 zł lub aresztu do trzech miesięcy, lub obu karom łącznie.

Karę wymierza wyższy urząd górniczy; Minister Przemysłu i Handlu może w drodze rozporządzenia przekazać orzecznictwo karno-administracyjne okręgowym urzędem górniczym.

Art. 7. Rozporządzenie niniejsze nie narusza przepisów ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777).

Art. 8. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Komunikacji, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. w sprawie regulowania obrotu węgla (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 667).

W dniu 26 kwietnia r. b. odbył się w Warszawie, w sali Senatu, Pierwszy Zjazd Samorządu Gospodarczego, zaszczycony obecnością Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Po przemówieniach powitalnych, z których pierwsze w imieniu Rządu z polecenia p. Prezesa Rady Ministrów wypowiedział p. Wicepremier prof. Władysław Zawadzki, zabrał głos inż. Czesław Klarnier, Prezes Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, wygłaszając referat p. t. „Zadania i wy-

tyczne państwowej polityki gospodarczej", w którym określili dezyderaty polskiego samorządu gospodarczego w sprawach polityki gospodarczej Polski.

Z przemówienia Pana Prezesa Klarnera, które podamy w streszczeniu w następnym numerze „P. M.", przytaczamy narazie następujący ustęp, dotyczący stanowiska Samorządu Gospodarczego w aktualnej dziś sprawie regulowania produkcji i zbytu.

„Obok organizacji zawodowych, wielka rola w zakresie rewizji kosztów produkcji przypada w udziale zrzeszeniom powołanym przez producentów do regulowania produkcji i zbytu. Pragniemy, aby kartele zdołały rozwiązać trudne zadanie uzgodnienia i dostosowania interesów produkcji i spożycia i wskazujemy, iż jakiegokolwiek środki, zmierzające ku zwalczaniu tych organizacji bez uprzedniego, szczegółowego w każdym wypadku zbadania ich ewentualnych skutków, byłyby niewątpliwie szkodliwe. **Broniąc wolności zrzeszania się producentów w kartele, z zastrzeżeniem przestrzegania przez nie interesu publicznego, bronimy zasady kartelizacji dobrowolnej. Przeciwni natomiast jesteśmy stosowaniu przymusu kartelowego** *), gdyż — w naszym rozumieniu — brak dobrowolności pozabawia kartelizację uzasadnienia“.

ROZMIARY BEZROBOCIA ŚWIATOWEGO.

Ogłaszane niejednokrotnie liczby bezrobotnych w poszczególnych państwach charakteryzują tylko rozmiary rezerwowej armii pracy, nie dają jednak poglądu na wagę zagadnienia bezrobocia, na trudności, jakie w związku z tem wynikają dla gospodarki prywatnej i państwowej.

Dopiero wykaz stosunku procentowego ilości bezrobotnych do ilości zatrudnionych daje możliwość porównania stopnia unieruchomienia wytwórczości poszczególnych państw, a także stosunek ilości bezrobotnych do ogółu mieszkańców charakteryzuje ciężar, jaki obarcza społeczeństwa tych państw.

Opierając się na niezbyt kompletnych i dość różnorodnych danych, można zestawzić orientacyjnie stosunek procentowy ilości całkowicie bezrobotnych do ilości czynnie zatrudnionych w końcu roku 1931 w sposób następujący: na każde 100 zatrudnionych było bezrobotnych:

Niemcy ¹⁾	42,2	W. Brytania ²⁾	20,9
Włochy	40,4	Francja	20,0
Danja ¹⁾	32,2	Belgia	17,0
Holandja	29,7	Polska	13,4
Szwecja ¹⁾	26,6	Czechosłowacja ¹⁾	11,3
Norwegja	23,2	Szwajcaria	10,1

Największy odsetek bezrobotnych w stosunku do zatrudnionych mają Niemcy, następnie Włochy, kraje skandynawskie i Holandia z zastrzeżeniem uogólnienia danych pochodzących ze związków zawodowych na wszystkich zatrudnionych. W rozmiarach zbliżonych

do powyższych należałoby określić bezrobocie w Austrii, choć ściślejszych liczb brak. W dalszym ciągu idą W. Brytania, Francja, Belgja, a dalej Polska, Czechosłowacja, Szwajcaria i t. d.

Częściowe bezrobocie natomiast szczególnie mocno jest odczuwane przez Polskę, gdzie w końcu 1931 r. 32,7% ogółu zatrudnionych w przemyśle przetwórczym pracowało krócej niż normalnie. Dla całego przemysłu odsetek ten był jednak niższy. Duże rozmiary częściowego bezrobocia notowano w Niemczech, Belgji, Francji i Włoszech.

Rzut oka na znaczenie bezrobocia dla poszczególnych krajów daje stosunek bezrobotnych do ogółu ludności. Na 1000 mieszkańców przypadało bezrobotnych w końcu 1931 r.:

Niemcy	91,6	Francja ⁵⁾	24,6
W. Brytania	56,7	Włochy	24,2
Austria ³⁾	50,0	Szwecja ⁴⁾	17,5
Holandja	36,0	Belgia	16,9
Czechosłowacja	33,5	Norwegja	13,2
Danja ⁴⁾	27,0	Polska	10,0

I w tej płaszczyźnie porównań najpoważniej przedstawia się zagadnienie bezrobocia w Niemczech. W końcu omawianego roku na 1000 mieszkańców przypadało 91,6 bezrobotnych, a więc prawie 10%. W okręgach przemysłowych odsetek ten był bez porównania większy. W r. 1929 na 1000 mieszkańców przypadało przeciętnie tylko 30,0 bezrobotnych.

Duża część ludności pozostaje bez pracy w W. Brytanji, Austrii (obliczenia tylko na podstawie liczby zasiłkowanych), Czechosłowacji, krajach skandynawskich, a ostatnio w Holandji, Francji, Belgji.

Bezrobocie w Polsce jest wprawdzie w stosunku do zatrudnienia duże, ale w odsetkach ogółu ludności jest stosunkowo niewielkie. Gdyby nawet założyć, iż ostatnio dane urzędów pośrednictwa pracy nie odzwierciedlają stanu bezrobocia, to ewentualna poprawka nie spowodowałaby poważniejszej modyfikacji.

J. B.

ZNACZENIE POROZUMIENIA GOSPODARCZEGO POLSKO-NIEMIECKIEGO.

Zawarte ostatnio porozumienie gospodarcze polsko-niemieckie daje Niemcom możliwość utrzymania wywozu do Polski w granicach szesznarocznych wzajemian za ustępstwa dla naszego masła i jaj. Porozumienie to zmniejsza szanse zastąpienia przez Polskę importu z Niemiec importem z innych krajów, to też tembardziej nie wolno nam zaniedbywać zapoczątkowanych w tym kierunku usiłowań. Z wielu względów bowiem byłoby dla nas rzeczą bardzo niebezpieczną, gdyby Niemcy, dążące stale do wyeliminowania ze swego rynku przywozu z Polski, pozostawały nadal naszym głównym dostawcą, nie mówiąc już o tem, że do obrotów towarowych z Niemcami Polska musi dopłacać ujemnem saldem bilansu handlowego. Powyższe saldo w r. ub. wyniosło 44 milj. zł.

Ostatnie porozumienie, dając Niemcom te same co w roku ubiegłym możliwości wywozowe na nasz rynek, a nie zwiększając szans naszego wywozu do Niemiec, utrzymuje ten niekorzystny dla nas układ stosunków; zmienić go może jedynie większe niż do-

*) Podkreślenia nasze (przyp. Red.).

¹⁾ Statystyki związków zawodowych.

²⁾ Łącznie z przejściowo bezrobotnymi.

³⁾ Tylko bezrobotni zasiłkowani.

⁴⁾ Według statystyk związkowych.

⁵⁾ Licząc 1 milion bezrobotnych.

tań przestawienie się Polski na import z innych niż z Niemiec krajów, gdyż jedynie wtedy możliwości wywozu do Polski będą mogły być wykorzystane przez Niemcy tylko częściowo, a zachwiana na naszą niekorzyść równowaga w stosunkach polsko-niemieckich może być przywrócona.

PRZEMYSŁ METALOWY W NIEMCZECH I AUSTRJI W MARCU 1932 R.

Specjalny miesięczny dodatek „Die Wirtschaftliche Lage“ do czasopisma „Industrie und Handel“ podaje stan poszczególnych gałęzi przemysłu metalowego w Niemczech i Austrii w końcu marca r. b.; artykuł ten przytaczamy w streszczeniu.

N i e m c y .

W przemyśle metalowym nastąpiło pogorszenie sytuacji ogólnej, przybierające w niektórych wypadkach znaczne rozmiary. Dopływ zamówień wykazywał w przybliżeniu poziom około 50% stanu z roku poprzedniego, spadając w niektórych wypadkach do całkiem niemożliwej wysokości 10% stanu normalnego.

W poszczególnych gałęziach produkcji metalowej stan rzeczy kształtował się jak następuje:

Przemysł maszynowy, wagony, parowozy.

Na rynku wewnętrznym poprawa nie dała się nigdzie stwierdzić. Stan zamówień zagranicznych również nie doznał poprawy, jakkolwiek dał się zauważyć pewien wzrost zapytań zagranicą. Ujawniło się niewielkie zwiększenie popytu z zagranicy na niektóre maszyny specjalne. Zwiększyła się ilość zapytań na kotły, paleniska i przewody rurowe.

W fabrykach maszyn rolniczych pomimo trwającego sezonu panowały w dalszym ciągu cisza i zastój. W dziedzinie obrabiarek do kół zębatach nastąpiła w Badenji pewna poprawa, którą należy zawdzięczać dość znacznym zamówieniom zagranicznym, w pierwszym rzędzie z Rosji i Anglii. Zbyt tych obrabiarek na rynku wewnętrznym kształtował się skromnie, jakkolwiek zainteresowanie nimi wzrastało. W przemyśle wag tarczowych popyt zagraniczny nieco się ożywił, ale wypłacalność klienteli doznała pogorszenia. W produkcji maszyn do szycia obroty skurczyły się; zbyt wewnętrzny ucierpiał na skutek zarządzeń, mających na celu obniżkę cen, gdyż zarządzenia te powstrzymały nawet tych nielicznych, których potrzeba skłaniała do kupna. Wywóz zagranicę na skutek podwyżki ceł w krajach importujących oraz stosowania ograniczeń kontyngentowych i dewizowych, zamierał prawie zupełnie. W dziale walców szosowych nastąpiło zatrzymanie zamówień instytucji publicznych. Zatrudnienie ogranicza się tu do robót reparacyjnych lub do produkcji części zamiennych. Skutkiem rozpaczliwej obniżki cen przy konkurencjach, przemysł maszyn włókienniczych narażony jest na straty, które niszczą coraz więcej jego substancję majątkową. W maszynach do fabrykacji obuwiu sprzedaż na rynku wewnętrznym ogranicza się tylko do części zamiennych, zaś zbyt zagranicę możliwy jest jedynie po cenach w najwyższym stopniu obniżonych. W przemyśle związanym z budownictwem jakiegokolwiek wzmoczenia ruchu nie można skonstatować, zaś w innych działach obroty w najlepszym razie wykazują spadek 10% do 20% w stosunku do marca roku poprzedniego.

Eksport do krajów północnych był bardzo utrudniony. Nadomiar w Danji ujawniła się oczywista i planowa tendencja do nieprzychylnego ograniczenia niemieckiego przywozu. W Azji wschodniej i w krajach śródziemnomorskich z wyjątkiem Włoch zbyt uległ pogorszeniu częściowo w związku z kryzysem waluty angielskiej. Również doznał ograniczenia wywóz do innych krajów naprz. na Bałkany i do Ameryki Południowej, a to dzięki

obostrzeniom dewizowym lub też na skutek niezdolności kredytowej. Zbyt do Rosji został zahamowany z powodu trudności jego finansowania.

Przemysł samochodowy.

Stan tego przemysłu w poszczególnych okręgach kształtował się niejednolicie. Nadzieje na zwiększony popyt sezonowy, osiągający zazwyczaj na Wielkanoc swój punkt kulminacyjny, okazały się zawodne, mimo dokonanych ulepszeń w budowie i jednoczesnego obniżenia cen.

Walka konkurencyjna w warunkach złej konjunktury gospodarczej i trudności zbytu dochodziły stopniowo do form rozpaczliwych. Trudności płatnicze, wstrząsy finansowe i załamywanie się przedsiębiorstw występują jako nieubłagany skutek stosowania fałszywej polityki cen i niekupieckich metod, jak naprz. przyjmowania używanych wozów w rozrachunku należności. Ekspert samochodów uległ również zahamowaniu na skutek wprowadzonych obostrzeń w dziedzinie celnej. Ceny kształtowały się niekorzystnie. Wysokie podatki i ciężary wszelkiego rodzaju podnoszą w niektórych wypadkach koszty własne do poziomu powyżej osiągalnych cen, skutkiem czego o rentowności tej gałęzi produkcji nie może być mowy. Straty dla przemysłu samochodowego wynikające z wprowadzenia specjalnych taryf dla przewozu towarów w wagonach motorowych na kolejach państwowych są bardzo znaczne i wyrażają się we wroście protestów weksli z transakcyj na samochody ciężarowe.

Budowa statków.

Rozpaczliwy stan rzeczy w stoczniach Hamburga trwał bez zmiany i w marcu, powodując konieczność dalszej redukcji personelu robotniczego i pracowniczego.

Przemysł elektrotechniczny.

Spadek konjunktury trwał w dalszym ciągu. Depresja we wszystkich prawie gałęziach techniki prądów słabych i silnych uległa pogłębieniu. Rynek wschodnio-azjatycki w wyniku sytuacji na Dalekim Wschodzie został dla niemieckiego eksportu prawie zupełnie zamknięty. Handel z Rosją po wyczerpaniu kwot kredytowych, poręczonych przez rząd Rzeszy nie mógł być wykorzystany do zapewnienia luk powstających w eksporcie. Zastój w ruchu budowlanym z powodu trwających mrozów oddziaływał hamująco na ruch instalacyjny. Rolnictwo wskutek katastrofalnej sytuacji pieniężnej i kredytowej nie dostarczyło w dalszym ciągu odbiorców wyrobów elektrotechnicznych. Słowem wszystkie objawy ciężkich niedomagań całego życia gospodarczego odbijały się w wysokim stopniu niepomyślnie na biegu interesów przemysłu elektrotechnicznego.

Przemysł drobnych wyrobów żelaznych i narzędzi.

Ciężki stan przemysłu żelaznego przeróbczego nie doznał w marcu 1932 r. żadnej poprawy. Wiosenne ożywienie w dziale gotowych wyrobów żelaznych w roku bieżącym nie nastąpiło wcale, gdyż zarówno przemysł budowlany jak i rolnictwo nie były w stanie dostarczyć zamówień, które mogłyby zaważyć na ogólnej ilości. Ceny stoją na tak niskim poziomie, że nawet przy pełnym zatrudnieniu nie są w stanie zapewnić zysku. W przemysłach budowlanym, zamkowym i okuć meblowych nastąpiło dalsze pogorszenie. Śruby i nity wykazały na rynku wewnętrznym lekką poprawę, natomiast ich zbyt zagraniczny uległ skurczeniu.

W dziale pomp hydraulicznych, sprzężarek, akcesoryj urządzeń garażowych zachodziły wahania w stanie zatrudnienia różnych wytwórni, lecz naogół wpływ zamówień nie był zadowalający. Rynek wewnętrzny wchłania w tym dziale 70% produkcji, reszta wychodzi zagranicę. Zamówienia z zyskiem normalnym należą tu jednak do rzadkości, a utrzymanie wystarczającego stopnia zatrudniania dało się tylko osiągnąć na

drodze wydatnego obniżenia kosztów własnych i daleko idących oszczędności.

W półwyrobach metalowych nie nastąpiła poprawa, do czego w silnym stopniu przyczyniły się trudności spowodowane hamowaniem przywozu przez zagranicę. Dopyły zamówień w przemyśle opakowań blaszanych, lakierowanych oraz puszek drukowanych wykazały zwiększenie. Przeciętny stan zatrudnienia był tu stosunkowo zadowalający, odznaczał się jednak brakiem zamówień na dostawę przez czas dłuższy.

W budowie mostów, budowli i masztów kratowych dzięki zamówieniom kolei państwowych nastąpiło pewne ożywienie. Zamówienia zagraniczne były bardzo nieznaczne. Kilka mniejszych elektrowni udzieliło drobnych zamówień na przebudowę linii przewodnikowych. Notowane w styczniu ożywienie w dziale kas pancernych, drzwi i mebli stalowych nie utrzymało się, a stan zatrudnienia cofnął się znowu. Oczekiwanie wiosennej poprawy spełzło na niczem.

Stan rzeczy w produkcji kos w Badenji uległ pogorszeniu. Poprzedni bardzo ożywiony wywóz kos do Francji i Szwajcarii, wskutek wprowadzenia przez te kraje kontyngentów, został zatrzymany, jednocześnie zaś zbyt ucierpiał i na rynku wewnętrznym.

Produkcja sztućców alpakowych zwykłych i webrzonych oraz nakryć stołowych i przyborów hotelowych nie doznała ożywienia mimo usilnej propagandy rozwiniętej na tegorocznych targach wiosennych w Lipsku. Zagadnienie kosztów własnych ze względu na bardzo znaczną obniżkę cen sprzedażnych tych wyrobów, staje się kwestją coraz bardziej palącą.

Mechanika precyzyjna i optyka.

W produkcji gazomierzy nastąpił silny spadek zamówień. Obroty wewnętrzne w dziale maszyn do rachowania pozostawały na poziomie prawie niezmiennym. Natomiast interes zagraniczny z powodu obostrzeń celnych, kontyngentowych i dewizowych różnych krajów stanął w obliczu nowych trudności.

A u s t r j a .

Przemysł maszynowy, parowozy, samochody.

Niedostatek w rolnictwie powodował prawie zupełny zanik sprzedaży maszyn rolniczych. Minimalna sprzedaż ze składów, wykazujących ciągle znaczne zapasy, stawała na przeszkodzie jakimkolwiek wzmocnieniu produkcji.

Fabryka lokomotyw Florisdorf wykonywa niewielkie zamówienie na 20 wagonów motorowych dla kolei związkowych, co tymczasem chroni ją wraz z okolicznymi fabrykami wagonów od dalszych ograniczeń produkcji. Zamówienia w przemyśle samochodowym, których ilość z wiosną zwykła osiągać swój najwyższy poziom, wpływają w roku bieżącym z opóźnieniem. Niewielkie ożywienie notuje przemysł rowerowy, natomiast motocykle pozostają bez ruchu pomimo powracającego sezonu. Daje się zauważyć przejście klienteli na zwykłe rowery, bowiem motorowe, pomimo najdogodniejszych warunków spłaty, przekraczają możliwość nabywczą kupujących. Niezakończony dotąd rokowania z Rosją nie pozwalają fabrykom obrabiarek i aparatów na rozpoczęcie prac przygotowawczych do spodziewanych zamówień.

Przemysł drobnych wyrobów żelaznych i narzędzi.

Przemysły te, jako w znacznej mierze zależne od ruchu budowlanego, podzielają te nikłe widoki, które ma przed sobą działalność budowlana. Sprzęt rolniczy i także narzędzia wykazują zwykłe sezonowe zapotrzebowania, które jednak pozostają w tyle za zbytem roku poprzedniego. Widoki na eksport uległy osłabieniu, ponieważ kraje południowo-wschodnie wyzyskują wszelkie, choćby przybliżone możliwości zastąpienia wyrobów zagranicznych przez produkcję miejscową.

Przemysł elektrotechniczny.

Jakkolwiek w dziedzinie prądów silnych poprawy dotąd niema, to jednak istnieją pewne nadzieje na wzmoczenie czynności w dziale urządzeń siłowych, przewodów linjowych a także taboru w związku z elektryfikacją kolei krajowych i zamierzoną budową stacji siłowych.

Przemysł radiowy, wobec rozpoczęcia budowy wielkiej wiedeńskiej stacji radiowej liczy także na poprawę swego stanu zatrudnienia. Na innych polach elektrotechniki trwa w dalszym ciągu stagnacja. Wskaźnik produkcyjny w całym przemyśle elektrycznym spadł z 95,6 na 91,5, zaś produkcja prądu w Austrii z 99 milionów kilowatogodzin cofnęła się na 91,5 milionów.

Wł. J.

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY.

Z Międzynarodowego Kartelu Walcówki. Dnia 15 kwietnia r. b. odbyło się w Brukseli zebranie kwartalne Międzynarodowego Kartelu Walcówki, na którym omawiano sytuację na rynkach eksportowych. W związku ze zmniejszonym zapotrzebowaniem postanowiono obniżyć kwotę produkcyjną na II kwartał do 260 000 tonn. Kwota produkcyjna na II kwartał r. b. jest o 15 000 tonn mniejsza od kwoty z I kwartału, a o 100 000 tonn mniejsza od kwoty z IV kwartału 1931 r. Cennik kartelowy pozostaje w II kwartale bez zmiany.

Z Międzynarodowego Kartelu Drutu Ciągnionego. Już od dłuższego czasu prowadzone są pomiędzy Międzynarodowym Kartelem Walcówki i Międzynarodowym Kartelem Drutu Ciągnionego rokowania o stworzenie wspólnej platformy pracy na terenie rynków eksportowych.

Ta koncepcja współpracy opiera się na wzorach postępowania członków obu karteli w swoich stosunkach krajowych, gdzie pomiędzy wytwórcami walcówki i fabrykami drutu istnieje ścisła współpraca, dzięki której sytuacja rynków wewnętrznych jest zupełnie uporządkowana i chroniona przed akcją importerów.

Dla umożliwienia przeprowadzenia odpowiedniej wymiany zdań pomiędzy kierownikami obu organizacji zostało zwołane do Brukseli na dzień 15 kwietnia r. b., to jest na dzień obrad Międzynarodowego Kartelu Walcówki, zebranie Międzynarodowego Kartelu Drutu Ciągnionego. W wyniku rozmów nastąpiło uzgodnienie całego szeregu kwestyj, interesujących obie organizacje. W szczególności ustalono, że polityka cen obu karteli winna być prowadzona w pełnym porozumieniu, gdyż tylko w ten sposób uzyska się należyty wpływ na całość sytuacji rynkowej.

Aczkolwiek nie nastąpiło jeszcze formalne podpisanie układu, to jednak, jak twierdzi dobrze poinformowana „L'Usine“, układ ten jest rzeczą już bliskiej przyszłości.

Na marginesie tej notatki trzeba zaznaczyć, że jedną z najistotniejszych przyczyn trudności polskiego przemysłu wytwórczego drutu jest brak możliwości ustalenia współpracy organizacyjnej pomiędzy wytwórcami drutu a producentami walcówki.

Przedłużenie międzynarodowego porozumienia producentów wagonów. Dnia 15 kwietnia r. b. upływał termin „gentlemen agreement“ pomiędzy producentami wagonów kolejowych Austrii, Belgii, Czechosłowacji, Francji, Polski, Szwajcarii, Węgier i Włoch. Ponieważ do dnia 15 kwietnia r. b. nie wpłynęło

z żadnej ze stron wypowiedzenie umowy, przeto została ona w ten sposób przedłużona bezterminowo. „Gentlemen agreement“ przewiduje trzymiesięczne wypowiedzenie.

Porozumienie eksportowe hutnictwa francuskiego i belgijskiego. Wobec niejasnej sytuacji Międzynarodowego Kartelu Stali pomiędzy belgijskimi i francuskimi eksporterami żelaza podpisany został układ, dotyczący wspólnego opracowywania cennika eksportowego.

Cenę żelaza sztabowego ustalono na 2,5 złotych funtów sterlingów, czyli około 108 zł za tonnę.

Sytuacja w stoczniach. Jak podaje Lloyds Register, stocznie angielskie miały w dn. 31 marca r. b. w budowie 104 statki o pojemności 370 000 tonn, co stanowi w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego zmniejszenie o 320 000 tonn.

W stoczniach amerykańskich było w budowie 210 000 tonn, w stoczniach włoskich 180 000 tonn, w stoczniach francuskich 160 000 tonn, w stoczniach niemieckich 100 000 tonn, a w stoczniach państw skandynawskich 98 000 tonn.

We wszystkich stoczniach świata jest w budowie 1,3 miliona tonn okrętów, w czem 300 000 tonn okrętów motorowych.

Nowe stawki celne w Anglii. Z dniem 26 b. m. weszły w życie w Anglii nowe zarządzenia celne, wprowadzające obok już istniejących 10% -owych stawek celnych jeszcze tak zwane „cła dodatkowe“ na cały szereg towarów przywożonych do Anglii.

Obciążenie celne przedstawia się obecnie w interesujących nas działach w sposób następujący:

15% ad valorem: drzwi i okna żelazne, maszyny i narzędzia rolnicze; 20% — meble metalowe, rury, materiały kolejowe, drut i wyroby z drutu, śruby, nity, gwoździe, nakrętki, wyroby metalowe, wyroby nożownicze, klucze, narzędzia, sprzęt elektrotechniczny, maszyny; 25% — broń, zabawki; 33½% — łożyska kulowe, rowery i części rowerowe, żelazo i stal.

Zamówienia kolejowe w Czechosłowacji. Rząd czechosłowacki dokonał podziału zamówień na dostawę wagonów kolejowych w 1932 roku w sposób następujący: Moravsko-Slezská Vozovka—60 sztuk, Brno-Královopolská továrna na stroje a vagony—30, Kolmer—22, Ringhofferovy závody—18, Krompach—18, Tatra—15, Orenstein & Koppel—10.

Szwajcarski rynek kapitałowy w 1931 r. Niepewność walutowa oraz cały szereg innych trudności natury finansowej sprawiły, że Szwajcaria stała się terenem lokat kapitałów, które płyną tam ze wszystkich stron świata. Nagromadzenie kapitału w Szwajcarii zmusza ją już od dłuższego czasu do energicznej, ale też i ostrożnej polityki lokacyjnej. Polityka ta jest dla nas szczególnie interesująca, gdyż życie gospodarcze Polski cierpi stale na brak niezbędnych kapitałów.

Rozwój szwajcarskiego rynku kapitałowego ilustruje następująca tablica wkładów w milionach franków szwajcarskich:

1928 r. — 549,1	1930 r. — 1 698,1
1929 „ — 701,6	1931 „ — 1 706,5

Podział pożyczek emitowanych w 1931 r. przedstawia się jak następuje:

	Suma w milj. franków	Przeciętne oprocentowanie
Rząd i koleje szwajcarskie	660,0	4,02°/o
Kantony	213,5	4,05°/o
Gminy	166,8	4,13°/o
Przemysł	99,7	4,47°/o
Banki	253,2	4,30°/o
Instyt. finansowe i holdingowe	163,0	4,80°/o
Inne instytucje	52,0	4,64°/o
Razem Szwajcaria	1498,2	4,23°/o
Zagranica	208,3	5,82°/o

Podkreślić trzeba, jako charakterystyczne, że w roku ubiegłym było mniej zgłoszeń o pożyczki z zagranicy. Przypisać to można po części kryzysowi zaufania, który sprawił, że potrzebujący pieniędzy nie zwracali się bezpośrednio do Szwajcarii.

Dla uzupełnienia powyższych wiadomości podajemy poniżej kilka najważniejszych banków szwajcarskich, zajmujących się emisjami kredytów zagranicznych. Są to: Schweizerische Bankgesellschaft w Zurychu, Schweizerischer Bankverein w Bazylei, Aktiengesellschaft Leu & Co. w Zurychu.

Odkrycie złóż bauksytu we Włoszech. W okolicy Selva del Piro odkryto złoża bauksytu, ciągnące się na przestrzeni 800 hektarów. Jak wykazały próby, ruda jest bardzo bogata i zawiera w odkrywkach 57—66% glinu, a w głębi ziemi do 70% glinu. Złoża w Selva del Piro oblicza się na około 1 milion tonn.

Targi lewantyńskie w Palestynie. W dniu 7 kwietnia r. b. otwarte zostały w Tel-Awivie II Targi Lewantyńskie. Podczas gdy trzy lata temu było 350 wystawców, a powierzchnia targów zajmowała 7 000 m², to w roku bieżącym w Targach Lewantyńskich bierze udział 1 500 wystawców, zajmujących 52 000 m².

W ciągu pierwszych 5 dni Targów zwiedziło je 50 000 gości ze wszystkich krajów Bliskiego Wschodu.

Vickers Ltd. w 1931 r. Czysty zysk koncernu Vickers Ltd. wyniósł w 1931 roku 574 493 funtów sterlingów, czyli o 201 433 funtów sterlingów mniej, aniżeli w 1930 roku.

Dywidenda za 1931 rok wynosi 5%.

Światowa fala protekcjonizmu. Poniżej podajemy obliczenie dochodu z ceł w niektórych państwach w milionach franków francuskich według obecnego kursu:

	r. 1913	r. 1927	r. 1931
Francja	330	347	672
Stany Zjednoczone	675	1 280	830
Anglja	370	1 160	1 380
Niemcy	365	630	570
Belgja	30	54	76
Włochy	106	272	295
Razem	1 876	3 743	3 823

Ciążary celne zatem zwiększyły się przeszło dwukrotnie w tych sześciu krajach. Jeżeli w Niemczech i Stanach Zjednoczonych nastąpiło zmniejszenie dochodów celnych w r. 1931 w porównaniu z r. 1927, to jest to wynikiem zmniejszenia się importu.

Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA DLA ROZWOJU SPAWANIA I CIĘCIA METALI.

Dnia 22 kwietnia r. b. odbyło się w Warszawie Walne Zebranie członków Stowarzyszenia dla Rozwoju Spawania i Cięcia Metali. Zebraniu przewodniczył dr. Alfred Sznerr, dyr. naczelny Sp. Akc. „Perun”. Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia złożył p. inż. Piotr Tułacz, dyrektor biura Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie zostało założone w 1927 roku z inicjatywy fabryk karbidu i tlenu, celem rozwoju spawania i cięcia metali acetylenem i tlenem.

Z całokształtu owocnej działalności Stowarzyszenia na plan pierwszy wysuwa się działalność oświatowa. Stowarzyszenie prowadzi stale dwie szkoły spawaczy — w Katowicach oraz w Warszawie. Nadto Stowarzyszenie urządziło lotne kursy spawania. Jak owocna jest praca Stowarzyszenia świadczyć mogą cyfry.

W okresie 1927 — 1932 r. zorganizowało Stowarzyszenie 83 kursy dla spawaczy o 2287 uczniach. Jest rzeczą charakterystyczną, że w gronie uczniów było 245 inżynierów i 40 instruktorów państwowych szkół zawodowych.

Niezależnie od prowadzenia własnych szkół i kursów, Stowarzyszenie współpracuje przy nauczaniu spawania w państwowych szkołach zawodowych, gdzie nauka spawania odbywa się podług programów Stowarzyszenia.

Godną uwagi jest również działalność wydawnicza Stowarzyszenia, obejmująca obok miesięcznika „Spawanie i Cięcie Metali”, jeszcze cenne podręczniki z dziedziny spawalnictwa, wśród których na pierwszym miejscu wymienić trzeba czterotomowe dzieło dr. A. Sznerra p. t. „Podręcznik Spawania i Cięcia Metali przy pomocy płomienia acetylenowo-tlenowego”. (Obecnie jest w druku tom III).

W wyniku wyborów do władz Stowarzyszenia, dokonanych dn. 22 b. m., przyjęto przez aklamację dotychczasowy skład Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Zarząd Stowarzyszenia stanowią pp. dr. Alfred Sznerr — prezes, dr. Walter Amman — wiceprezes, inż. Jerzy Pobóg-Krasnodębski, inż. Feliks Stattler, inż. Brunon Absolon, inż. Piotr Bernstein, Jerzy Dziembowski i inż. Gustaw Jonscher — członkowie Zarządu.

PONOWNA ZMIANA TARYFY POCZTOWEJ.

W № 43 „Przemysłu Metalowego” z dnia 24 października 1931 roku podaliśmy nową taryfę pocztową obowiązującą do dnia 14 kwietnia 1932 r. Powyższa taryfa zawierała dodatek na rzecz pomocy bezrobotnym, który przestał obowiązywać od dnia 15 b. m. Obecnie taryfa przedstawia się w sposób następujący:

OBRÓT WEWNĘTRZNY I Z WOLNEM MIASTEM GDAŃSKIM.

Listy prywatne:

	miejskowe opłata w groszach	zamiejscowe
do 20 g	15	30
ponad 20 do 250 g	30	60
„ 250 do 500 g	40	80
poleczone do 20 g	75	90
„ ponad 20 do 250 g	90	120
„ „ 250 do 500 g	100	140
expres zwykły	—	110
„ polecony	—	170

Kartki pocztowe:

pojedyncze	10	20
z opłaconą odpowiedzią	20	40

Wymiary listów w każdym z trzech kierunków nie mogą przekraczać 45 cm, lub jeżeli list ma formę rulonu — 75 cm długości i 10 cm średnicy.

Wymiary kartek pocztowych nie mogą być większe, niż 15 cm × 10,5 cm, ani mniejsze, niż 10 × 7 cm.

Druki prywatne:

	do 25 g	5 groszy
ponad 25 „ 50 „	10 „	15 „
„ 50 „ 100 „	15 „	25 „
„ 100 „ 250 „	25 „	50 „
„ 250 „ 500 „	50 „	60 „
„ 500 „ 1000 „	60 „	70 „
„ 1000 „ 2000 „	70 „	

(wyłącznie w pojedynczym tomie).

Papiery handlowe:

	do 250 g	25 gr
ponad 250 „ 500 g	50 „	
„ 500 „ 1000 g	60 „	

Wymiary: jak dla listów.

Próbki towarów:

	do 250 g	25 gr
250 g „ 500 „	50 „	

Wymiary próbek nie mogą przekraczać: 45 × 20 × 10 cm, lub jeżeli próbka ma formę rulonu — 45 cm długości i 15 cm średnicy.

Taryfy pocztowe w Polskim Urzędzie Pocztowym Gdańsk 1 oraz w obrocie zagranicznym pozostają bez zmian (patrz № 43 „P. M.” z r. 1931).

POLSKA MA NAJDRÓŻSZĄ TARYFĘ POCZTOWĄ.

Pod powyższym tytułem zamieściła łódzka „Prawda” w № 17 z dn. 24 b. m. dłuższy artykuł, z którego przytaczamy następujący wyjątek, charakteryzujący porównawczo wysokość polskiej taryfy pocztowej.

„Poniżej przytaczamy tabelkę, zawierającą najważniejsze pozycje taryfy pocztowej w kilku państwach europejskich oraz taryfę naszą. Poszczególne opłaty zostały przeliczone na walutę szwajcarską podług obecnego kursu giełdowego franka szwajcarskiego, przyczem w taryfie polskiej opuściliśmy dodatki, pobierane od dnia 15 b. m. na akcję walki z bezrobociem:

	Szwajcaria	Anglia	Niemcy	Francja	Włochy	Austria	Polska
Listy krajowe 20 g	20	11,9	9,88	10,2	13,5	14,6	17,4
Listy zagraniczne 20 g	30	19,8	30,8	30,4	33,8	29,2	34,7
Karty pocztowe krajowe	10	7,9	6,2	8,1	8,1	7,3	11,5
Karty pocztowe zagran.	20	11,9	18,5	18,3	20,3	17,5	17,3
Druki za 50 g	5	3,9	6,2	3,05	2,7	3,65	5,8
Polecenie przesyłki	20	23,7	36,9	20,3	33,8	21,9	40,5

Liczby te, aczkolwiek mają swoją wyraźną wymowę, nie dają jeszcze właściwego obrazu **horendalnej drożyzny opłat pocztowych u nas**. Należy bowiem uprzytomnić sobie jeszcze, że istnieje **olbrzymia różnica w sile nabywczej pieniądza w krajach bogatszych a biedniejszych**. Dla Szwajcara 20 centymów przedstawia realnie daleko mniejszą wartość niż dla Polaka 30 groszy, stanowiących formalnie tylko równowartość 17 i pół centima, to też w budżecie Szwajcara czy szwajcarskiego przedsiębiorstwa 20-to centimowa opłata za list krajowy stanowi pozycję grubo mniejszą niż 30-to groszowa opłata w budżecie Polaka.

A pomimo to taryfa pocztowa polska jest znacznie wyższa od taryfy szwajcarskiej, uchodzącej za najwyższą na świecie i bardzo ostro atakowanej w swoim kraju. Poza opłatą za list zwykły i pocztówkę zagraniczną, wszystkie pozostałe opłaty są w Polsce o **10 do 100 procent wyższe niż w Szwajcarii**. A w porównaniu z Anglią taryfa nasza wygląda wręcz **monstrualnie**.

NOWY CENNIK SYNDYKATU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH.

Obecnie obowiązują następujący cennik Syndykatu Polskich Hut Żelaznych:

	<i>Cena zasadnicza za tonnę</i>
Za żelazo sztabowe	zł 315
" " formowe do wł. NP. 24	" 315
" " formowe NP. 26 i powyżej	" 350
" " bednarkę gorąco walcowaną	" 380
" " uniwersalne	" 360
" blachy grube 5 mm i powyżej	" 390
" " średnie i poniżej 5 do 3 mm włącz.	" 450
" " o grub. 2,75 mm i poniżej	" 480
" walcówkę w gatunku handlowym	" 360
" platyny	" 300
" rygle	" 280

Wszystkie te ceny obowiązują za materiał z S. M. żelaza zlewnego jakości handlowej, loco wagon stacja Chebzie.

OFIARY NA RZECZ POMOCY BEZROBOTNYM.

W dalszym ciągu podajemy wykaz firm, należących do P. Z. P. M., które składają ofiary na rzecz pomocy bezrobotnym.

Lilpop, Rau i Loewenstein Sp. Akc. — urzędnicy firmy z pensyj od grudnia ub. r. do kwietnia bież. r. włącznie **zł 8 633,03.**

H. Cegielski, Sp. Akc. w Poznaniu — od grudnia ub. r. do marca bież. r. włącznie: Zarząd i pracownicy **zł 4 912,90**
Firma . . . . . **„ 8 427,25**

Razem . . . . . **zł 13 340,15**

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 28. IV. 1932 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminijs	—	Miedź standard	970
Antymon	—	Ołów miękki	374
Cyna standard	3703	Nikiel	—
Cynk hutniczy	400	Rtęć	—
Miedź elektrolityczna	1130	Srebro za 1 kg	74

Ceny metali w Warszawie.

Dom handlowy A. Gepner notował w ostatnim tygodniu następujące ceny metali:

Cyna Banka w blokach za kg	zł 5,25
Ołów hutniczy	0,75
Cynk hutniczy	0,80
Antymon	1,35
Aluminijs hutnicze	3,50
Blacha miedziana	3,10—3,50
Blacha mosiężna	2,70—3,80
Blacha cynkowa	1,13
Nikiel w kostkach	8,—

Ceny wyrobów ogniotrwałych.

Związek Fabryk Wyrobów Szamotowych i Ogniotrwałych notuje następujące ceny z ważnością od dn. 10 września 1930 r. aż do odwołania. Ceny rozumieją się w złotych za 100 kg. franco wagon stacja załadowania.

Cegła ogniotrwała zwyczajna	zł 8,80	Cegła kotłowa normalna	zł 20,50
Cegła kopalakowa normalna	„ 14,30	Cegła kotłowa fasonowa	„ 23,—
Cegła kopalakowa fasonowa	„ 15,40	Zaprawa	„ 8,—
			i „ 1050

Cena żelaza handlowego.

Syndykat Polskich Hut Żelaznych notuje od d. I.V.1928 cenę zasadniczą żelaza handlowego za 1 t. franco wagon stacja Chebzie — 350 złotych+2%.

Cena odlewów żeliwnych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żeliwnych surowych dla Warszawy wynosi od dnia 25. V. 29. od 0,78 zł do 1,61 zł za 1 kg. loco fabryka.

Ceny odlewów glinowych.

Warszawskie odlewnie notują ceny surowych odlewów glinowych (aluminijowych) od 9 do 14 złotych za kilogram

Cena blachy cynkowej.

Biuro Sprzedaży Polskich Walcowni Cynku w Katowicach notuje następujące ceny blachy cynkowej:

I. Dla hurtowników przy kupnie na własny rachunek i do sprzedaży w drodze komisowej:

przy kupnie 30 t. naraz . . . . . zł. 954,50 za 1 000 kg
przy kupnie mniej niż 30 t.
od 5 t. . . . . zł. 976,— za 1 000 kg

II. Przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych nie w drodze komisowej — odsprzedawcom:

zł. 1019,50 za 1 000 kg

III. Przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych ze składu konsumentom:

zł. 1063,— za 1 000 kg

Parytet: st. kol. Chebzie.

Cena blachy ocynkowanej.

Cynkownia Warszawska notuje od d. 1. I. 1932. następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 1 kg. franco stacja Warszawa.

Blacha żelazna ocynkowana gatunku najwyższego:

711×1 422×0,45 mm. . . . . 1 zł. 05 gr.

711×1 422×0,50 mm. . . . . 1 „ 00 „

1 000×2 000×0,50 mm. . . . . 1 „ 07 „

Blachy 2-go gatunku o 6% tańsze.

Ceny bez zobowiązania.

Patenty udzielone przez Urząd Patentowy.

13589. *Akciova společnost, drive Skodovy zavody v Plzni.* Wkładka dławikowa cylindrycznej dławicy do wału turbiny parowej lub gazowej.
13588. *Akciova společnost, drive Skodovy zavody v Plzni.* Osłona do turbin parowych.
13629. *Aktiengesellschaft Brown, Boveri & Cie.* Wielokadłubowa turbina parowa.
13485. *Davis Steel Process Corporation.* Sposób przeróbki rud żelaza w piecach płomiennych.
13492. *Vereinigte Stahlwerke Aktiengesellschaft.* Stal stosowana zwłaszcza do budowli naziemnych.
13583. *Deutsche Edelstahlwerke Aktiengesellschaft.* Stop stalowy.
13610. *Eisen- und Stahlwerk Walter Peyinghaus.* Urządzenie odrzutowe do maźnic o smarowaniu górnem.
13660. *Eisen- und Stahlwerk Walter Peyinghaus.* Panewka do smarowania kropłowego.
13662. *Eisen- und Stahlwerk Walter Peyinghaus.* Maźnica o smarowaniu odrzutowym z górnem doprowadzeniem smaru oraz rowkami do chwywania go i odprowadzania.
13524. *Scharfenbergkupplung Aktiengesellschaft.* Sztynny sprzęg zderzaka środkowego.
13624. *Wilhelm Wurl.* Zderzak.
13552. *Compagnie Générale d'Electricité i Eugène Leotard.* Przetrząskacz zespołowy do samoczynnego hamulca próżniowego.
13663. *Gesellschaft M. B. H. für Oberbauforschung.* Elektromagnetyczny klocek hamulcowy.
13635. *Joannes Teindas, Henri Monfort i Jean Riboulet.* Samoczynny przyrząd do smarowania szyn.
13494. *Vereinigte Stahlwerke Aktiengesellschaft.* Iglica do zwrotnicy, osadzona w pokrętnej obsadzie, oraz sposób jej wytwarzania.
13534. *Vereinigte Eisenbahn-Signalwerke Gesellschaft mit beschränkter Haftung.* Układ połączeń do przyrządu, przedstawiającego zwrotnicę.